

Sag C-509/23**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

8. august 2023

Forelæggende ret:

Administratīvā rajona tiesa (Letland)

Afgørelse af:

7. august 2023

Sagsøger:

SIA Laimz

Sagsøgt:

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija (styrelsen for kontrol og tilsyn med lotterier og hasardspil)

Hovedsagens genstand

Annulationssøgsmål anlagt til prøvelse af en afgørelse truffet af Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija (styrelsen for kontrol og tilsyn med lotterier og hasardspil, herefter »styrelsen for kontrol og tilsyn«), hvorved sagsøgeren blev pålagt en bøde for at have tilsidesat de betingelser, der er fastsat i Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (lov om forebyggelse af hvidvask af penge, finansiering af terrorisme og nuklear spredning) med hensyn til undersøgelse af kunder og kontrol af deres status.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Den forelæggende ret har i henhold til artikel 267 TEUF anmodet om en fortolkning af bestemmelserne i direktiv 2015/849 med henblik på at præcisere kriterierne for, hvornår det kan fastslås, at en person er en nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person, og om forpligtede enheder, der tilhører den

samme koncern, kan udveksle oplysninger indbyrdes om undersøgelser af kunderne og benytte de indhentede oplysninger, samt hvilke situationer der kræver kundekendskabsprocedurer.

Præjudicielle spørgsmål

- 1) Skal artikel 3, nr. 11), litra a), i direktiv 2015/849 fortolkes således, at en privatperson kan anses for at være en nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person, alene eftersom disse personer er en del af det samme offentlige organ, idet ingen andre omstændigheder tages i betragtning?
- 2) Skal [artikel 3, nr. 9),] i direktiv 2015/849 fortolkes således, at det for at afgøre, om en person har status som en politisk eksponeret person, er nødvendigt at afgøre, om denne person har et af de i den nævnte artikel nævnte hverv, og desuden at foretage en undersøgelse og efterprøve, at der er tale om et hverv på højt niveau og ikke et hverv på mellemniveau eller lavere niveau?
- 3) Skal artikel 45, stk. 1, i direktiv 2015/849, sammenholdt med samme artikels stk. 8, fortolkes således, at medlemsstaterne skal tillade, at de forpligtede enheder, der er nævnt i artikel 2, stk. 1, i direktiv 2015/849, som anses for at være selskaber i samme koncern, udveksler oplysninger indbyrdes, herunder ved at indgå aftaler om udveksling af oplysninger og ved at sikre gensidig udveksling af oplysninger og muligheden for at udnytte dem gensidigt med henblik på at opfylde målene med direktiv 2015/849?
- 4) Er det i henhold til artikel 45, stk. 1 og 8, i direktiv 2015/849, sammenholdt med samme direktivs artikel 3, nr. 12) og 15), tilladt at anvende sådanne oplysninger, eller beslutninger, og udnytte dem i forskellige virksomheder, der er en del af den samme koncern, hvilke beslutninger er truffet inden for rammerne af koncernen af den øverste ledelse i en virksomhed, der tilhører koncernen?
- 5) Skal artikel 14, stk. 5, i direktiv 2015/849, sammenholdt med samme direktivs artikel 8, stk. 2, fortolkes således, at forpligtede enheder ikke har pligt til at gennemføre kundekendskabsprocedurer over for eksisterende erhvervs-kunder, hvis hverken fristen i henhold til national ret eller fristen i henhold til procedurene i det interne kontrolsystem for på ny at gennemføre kundekendskabsprocedurer er udløbet, og den forpligtede enhed ikke har kendskab til nye omstændigheder, der kan påvirke den risikovurdering, der er foretaget med hensyn til den pågældende kunde?
- 6) Skal den forpligtelse til at gennemføre kundekendskabsprocedurer, som forpligtede enheder i henhold til artikel 11, litra d), i direktiv 2015/849 er pålagt, når de i forbindelse med indkasseringen af gevinster, ved indsatsen eller begge dele, udfører transaktioner på mindst 2 000 EUR, hvad enten transaktionen gennemføres på én gang eller som flere operationer, der ser ud

til at være indbyrdes forbundet, fortolkes således, at disse procedurer skal gennemføres, hver gang det samlede beløb for en transaktion udgør mindst 2 000 EUR, uanset hvor lang tid der går, inden beløbet på 2 000 EUR, som er fastsat i denne bestemmelse, endnu en gang er nået?

Anførte EU-retlige forskrifter

Artikel 5, stk. 4, første afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/849 af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF samt Kommissionens direktiv 2006/70/EF: 30., 31., 32. og 34. betragtning samt artikel 3, nr. 9), nr. 11), litra a), nr. 12 og nr. 15), artikel 5, artikel 8, stk. 1 og 2, artikel 11, litra a), d) og f), artikel 13, stk. 1, litra a)-d), artikel 13, stk. 2, artikel 14, stk. 5, artikel 26, stk. 2, og artikel 45, stk. 1 og 8.

Anført retspraksis

Den Europæiske Unions Domstols dom af 17. november 2022, C-562/20, Rodl & Partner, EU:C:2022:883, præmis 91.

Anførte nationale forskrifter

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (lov om forebyggelse af hvidvask af penge, finansiering af terrorisme og nuklear spredning)¹: artikel 1, nr. 2¹), litra a), nr. 8¹), 18) og 18²), artikel 3, stk. 1, nr. 7), stk. 2 og 2¹, artikel 10, stk. 1, artikel 11, stk. 1, nr. 1) og 4), artikel 11¹, stk. 1, nr. 1) og 5), stk. 2, nr. 6) og 7), artikel 25, stk. 2, og artikel 29, stk. 1.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Sagsøgeren er et handelsselskab, der er opført i Republikken Letlands handelsregister, hvis erhvervsvirksomhed består i at udbyde tjenester på området for hasardspil og væddemål. Sagsøgerens selskabskapital ejes fuldt ud af SIA Optibet, hvis erhvervsvirksomhed også består i hasardspil og væddemål. Begge

¹ – Alle almindelige lettiske retsfor skrifter kan konsulteres i deres nuværende og historiske affattelse på webstedet <https://likumi.lv/>.

virksomheder tilhører koncernen Enlabs AB, som er et i Sverige hjemmehørende selskab.

- 2 Den 2. marts 2020 indgik sagsøgeren og SIA Optibet en aftale om at fremme adgangen til tekniske løsninger, hvorefter SIA Optibet udviklede en teknisk løsning med henblik på at indsamle og behandle oplysninger i overensstemmelse med kravene i lov om forebyggelse af hvidvask af penge, finansiering af terrorisme og nuklear spredning (herefter »forebyggelsesloven«). SIA Optibet indhenter oplysninger fra tredjemænd med henblik på risikovurdering og -forvaltning i forbindelse med kravene i forebyggelsesloven vedrørende statussen som politisk eksponeret person, situationen med hensyn til sanktioner og situationen for så vidt angår negative oplysninger i medierne. SIA Optibet, som er sagsøgerens moderselskab, giver sagsøgeren adgang til tekniske løsninger og til informationstjenester, som tredjemænd leverer, med henblik på at sikre den mest mulig effektive anvendelse af ressourcerne og en ensartet overholdelse af kravene i forebyggelsesloven i koncernen.
- 3 Fra den 10. februar 2022 til den 4. marts 2022 gennemførte styrelsen for kontrol og tilsyn en kontrol af sagsøgeren med hensyn til forebyggelse af hvidvask af penge og fastslog, at en af sagsøgerens kunder, som sagsøgeren havde leveret interaktive hasardspiltjenester til siden den 23. august 2021 (herefter »kunden«), skulle anses for en person, der har forbindelse med en politisk eksponeret person.
- 4 Den 14. marts 2022 gennemførte styrelsen for kontrol og tilsyn en ny kontrol af sagsøgeren, i hvilken forbindelse der blev foretaget en kontrol af kundens indskud den 27. og 28. januar 2022, da den pågældende registrerede sig som spiller, af den måde, som den pågældendes identitet blev fastslået, af den måde, som det interne kontrolsystem var blevet anvendt på, samt af de procedurer, der var blevet fulgt i forbindelse med undersøgelsen af kunden. Den 14. marts 2022 blev der udfærdiget en kontrolrapport desangående. Følgende fremgik af denne rapport.
- 5 Hvis det konstateres, at kunden er en politisk eksponeret person, bringes forretningsforbindelsen med den pågældende til ophør, men hvis kunden er et familiemedlem til en politisk eksponeret person eller en nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person, kan forretningsforbindelsen fortsætte med samtykke fra sagsøgerens øverste ledelse.
- 6 I 2020, 2021 og 2022 konstaterede sagsøgeren ingen forretningsforbindelser med personer, der var nære samarbejdspartnere til politisk eksponerede personer. Desuden foretog sagsøgeren ikke en undersøgelse af kunden, efter tærsklen for undersøgelsen (2 000 EUR) blev nået den 26. august 2021, hvilket ville have krævet, at kunden var blevet anmodet om oplysninger om indtægtskilderne, omfanget af disse, budgettet til hasardspil og statussen som politisk eksponeret person, familiemedlem til en sådan person eller nær samarbejdspartner til en sådan person, samt en kontrol af oplysningerne i offentligt tilgængelige databaser med henblik på at identificere yderligere risikofaktorer.

- 7 I betragtning af kundens spilvaner og indsatsernes størrelse indledte sagsøgeren den 31. januar 2022 en grundig undersøgelse af kunden og anmodede den pågældende om yderligere oplysninger. Sagsøgeren tog hensyn til indskud foretaget af kunden på i alt 15 000 EUR, på hvilken baggrund kunden blev karakteriseret som en kunde med middelhøj risiko den 14. september 2021, og til kundens historiske data fra vedkommendes kundeprofil hos SIA Optibet. På grundlag af den aftale om udveksling af oplysninger, som sagsøgeren havde indgået med Optibet, fulgte sagsøgeren SIA Optibets øverste ledelses beslutning af 27. marts 2020 om at opretholde forbindelsen med kunden med høj risiko. Undersøgelsen eller sammenligningen af sagsøgerens kunder med de oplysninger, som SIA Optibet havde indhentet i forbindelse med sin undersøgelse af kunden, skete ikke på sædvanlig vis.
- 8 På denne baggrund fastslog styrelsen for kontrol og tilsyn som følge af resultaterne af den kontrol, som denne tjeneste havde foretaget, at sagsøgeren ikke havde undersøgt kunden, eftersom grænsen for, hvornår en sådan undersøgelse kræves, var overskredet, sagsøgeren ikke havde fastslået, at kunden havde status som en nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person, og sagsøgeren ikke havde foretaget en grundig undersøgelse af kunden i denne forbindelse.
- 9 På baggrund af det ovenstående pålagde styrelsen for kontrol og tilsyn ved afgørelse af 15. juni 2022 sagsøgeren en bøde for manglende overholdelse af de krav, der er fastsat i lovgivningen.
- 10 Styrelsen for kontrol og tilsyn anførte i sin afgørelse, at sagsøgeren i forbindelse med indledningen af forretningsforbindelsen med kunden og den efterfølgende udvikling af denne forbindelse ikke kunne anvende og støtte sig på en undersøgelse af kunden, som en anden virksomhed (SIA Optibet) havde foretaget, selv om denne virksomhed var forbundet med sagsøgeren; sagsøgeren skulle foretage en selvstændig og uafhængig undersøgelse. For så vidt som sagsøgeren anvendte og støttede sig på oplysninger indhentet af en anden virksomhed uden selv at anmode kunden om oplysninger, kan det efter styrelsen for kontrol og tilsyns opfattelse fastslås, at sagsøgeren i en længere periode ikke gennemførte foranstaltninger for at sikre sig, at kunden havde status som en nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person, og dermed ikke overholdt kravene om at føre skærpet tilsyn. Styrelsen for kontrol og tilsyn fastslog således, at sagsøgeren hverken havde anvendt det interne system til kontrol af kunder eller undersøgt den pågældende kunde.
- 11 Styrelsen for kontrol og tilsyn var af den opfattelse, at sagsøgerens kunde var en nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person, eftersom den pågældende samtidig med en politisk eksponeret person udførte embedsmandsopgaver i en sammenslutnings ledelsesorgan.
- 12 Den 18. juli 2022 anlagde sagsøgeren sag ved Administratīvā rajona tiesa (distriktsdomstol i forvaltningsretlige sager, Letland) med påstand om annullation af afgørelsen fra styrelsen for kontrol og tilsyn.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 13 Sagsøgeren har anført, at sagsøgeren med SIA Optibet har indgået en aftale om udveksling af oplysninger, hvorefter sidstnævnte giver førstnævnte de oplysninger, der er nødvendige for at overholde kravene i forebyggelsesloven med hensyn til enhver spiller, der er kunde hos SIA Optibet og efterfølgende er blevet kunde hos sagsøgeren. Sagsøgeren er således af den opfattelse, at det ikke var nødvendigt atter at anmode om og kontrollere de oplysninger, som SIA Optibet havde indhentet om en konkret kunde, som tidligere var kunde hos sidstnævnte, men at disse oplysninger også kunne anvendes i forretningsforbindelsen mellem sagsøgeren og kunden. Efter sagsøgerens opfattelse gør det samme sig gældende for den øverste ledelses beslutninger med hensyn til fælles kunder, eftersom SIA Optibet og sagsøgeren er forbundet med hinanden.
- 14 Sagsøgeren er af den opfattelse, at styrelsen for kontrol og tilsyn har anlagt en fejlagtig fortolkning af begrebet »anden nær forbindelse« i forebyggelseslovens artikel 1, nr. 18²⁾, ved at fastslå, at den omstændighed, at en kunde tilhører et offentligt organ, hvor en politisk eksponeret person også arbejder, i sig selv udgør en grund til at fastslå, at kunden er forbundet med en politisk eksponeret person. Efter sagsøgerens opfattelse er det for, at en sådan forbindelse kan fastslås, nødvendigt at foretage en individuel og kompliceret vurdering, i hvilken forbindelse denne omstændighed ikke er det eneste element, der er afgørende for den pågældende persons status.
- 15 Styrelsen for kontrol og tilsyn har anført, at forebyggelsesloven ikke omfatter indgåelse af en aftale om udveksling af oplysninger mellem udbydere af hasardspil og lotterier. Da kunden indledte en forretningsforbindelse med sagsøgeren, havde kunden ifølge styrelsen for kontrol og tilsyn bragt sin forretningsforbindelse med SIA Optibet til ophør, hvilket er grunden til, at sagsøgeren så meget desto mere ikke kunne anvende de af SIA Optibet indhentede oplysninger. Styrelsen for kontrol og tilsyn er således af den opfattelse, at der mellem sagsøgeren og kunden er indledt en ny forretningsforbindelse uden de nødvendige kundekendskabsprocedurer. Ifølge styrelsen for kontrol og tilsyn er sagsøgeren og SIA Optibet, som er økonomiske aktører, der har licens til at foranstalte hasardspil i Letland, ikke forbundet som følge af den omstændighed, at de tilhører den samme koncern. Den nævnte tjeneste har anført, at SIA Optibet, som er sagsøgerens handelspartner, også er en udbyder af hasardspil med licens, der er omfattet af forebyggelsesloven og underlagt de samme krav som sagsøgeren, idet SIA Optibet anvender sine interne kontrolsystemer for at sikre, at den nævnte lov overholdes. Efter styrelsen for kontrol og tilsyns opfattelse tillader de retlige rammer ikke udveksling af oplysninger om kunder med en anden virksomhed, hvilket ville medføre, at modtageren af oplysningerne ikke ville skulle overholde sine lovmæssige forpligtelser. Kun kreditinstitutter og finansieringsinstitutter kan modtage resultaterne af undersøgelsen af kunden. Efter styrelsen for kontrol og tilsyns opfattelse kan den omstændighed, at kunden i en længere periode har været embedsmand i et ledelsesorgan sammen med en person, som anses for at være en politisk eksponeret person, kan danne grundlag for, at

den politisk eksponerede person, med hjælp fra den anden person, skjuler et misbrug af offentlig myndighed i privat øjemed.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 16 [1.] Begrebet »nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person« er blevet indført i forebyggelsesloven i overensstemmelse med artikel 3, nr. 11), i direktiv 2015/849, der definerer »personer, der er kendt som nære samarbejdspartnere«. I artikel 3, nr. 11), i direktiv 2015/849 præciseres, hvad der skal forstås ved »nære samarbejdspartnere« i dette direktivs forstand, nærmere bestemt fysiske personer, som vides på anden måde at have nære forretningsforbindelser med en politisk eksponeret person. For at en person anses for en nær forretningsforbindelse som omhandlet i dette direktiv, er kun nære forretningsforbindelser relevante. I henhold til forebyggelseslovens artikel 1, nr. 18²), er en nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person imidlertid en person, der generelt har forretningsforbindelser eller en anden nær forbindelse med den pågældende person.
- 17 Ifølge oplysningerne i Politiski nozīmīgu personu, to ģimenes locekļu un ar tām cieši saistītu personu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas risku vadības vadlīnijas (Retningslinjer for håndtering af risici for hvidvask af penge, finansiering af terrorisme og nuklear spredning med hensyn til politisk eksponerede personer, deres familiemedlemmer og nære samarbejdspartnere), som er udarbejdet af Latvijas Republikas Finanšu izlūkošanas dienests (Republikken Letlands finansielle informationstjeneste), forstås der ved begrebet »en anden nær forbindelse« en forbindelse, der danner grundlag for, at en politisk eksponeret person, med hjælp fra den anden person, skjuler et misbrug af offentlig myndighed i privat øjemed. Nære samarbejdspartnere til en politisk eksponeret person anses navnlig for at være personer uden for familien (f.eks. venner osv.), der er fremtrædende medlemmer af det samme politiske parti, samme offentlige organ eller samme fagforening som den politisk eksponerede person, f.eks. velkendte personer i samfundet. I denne forbindelse er det vigtigste kriterium forekomsten af en »nær forbindelse«, der kan danne grundlag for, at den politisk eksponerede person, med hjælp fra den anden person, skjuler et misbrug af offentlig myndighed i privat øjemed. Som det fremgår af retningslinjerne, kan det fastslås, at et tilhørsforhold til det samme offentlige organ indebærer, at der foreligger en nær forbindelse.
- 18 Den omstændighed, at personer er en del af det samme offentlige organ, er på den ene side et forhold, der medfører en større risiko for hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, navnlig hvis en af disse personer har eller har haft et hverv af politisk betydning eller er en velkendt eller fremtrædende person i samfundet, eftersom risici ifølge 30. betragtning til direktiv 2015/849 i sig selv er variable størrelser, der enten alene eller sammen kan øge eller mindske de mulige risici. Det bør imidlertid tages i betragtning, at denne omstændighed ikke altid er tydelig, eftersom kun embedsmænd fremgår af de offentlige registre, og disse

oplysninger som regel ikke er offentligt tilgængelige i organer med mange medlemmer. I Letland findes der desuden ikke et offentligt register, hvor alle offentlige sammenslutninger eller organer skal registrere og offentliggøre deres medlemmers identitet.

- 19 På den anden side er de offentlige organers formål, struktur og størrelse meget forskellige faktorer, der kan påvirke sandsynligheden for, at der opstår en risiko. Det er afgørende at fastslå de pågældende personers status og deres gensidige interaktion i organet (f.eks. embedsmand, medlem, spørgsmålet, om de har indvirkning på processerne osv.), det offentlige organs arbejdsområde (f.eks. spørgsmålet, om dette organ har forbindelse til sager, der påvirker politiske eller økonomiske processer) og andre omstændigheder. Samtidig bør det imidlertid tages i betragtning, at denne vurdering kan kræve yderligere ressourcer hos den forpligtede enhed, eftersom det kun på grundlag af en indhentning og vurdering af yderligere oplysninger er muligt at afgøre, om personer, der er en del af det samme offentlige organ, har en nær indbyrdes forbindelse.
- 20 Med hensyn til nære samarbejdspartnere er det afgørende at fastslå, om en af disse har et af de hverv, der er nævnt i artikel 3, nr. 9), i direktiv 2015/849, hvilket som nævnt i denne artikel ikke omfatter embedsmænd på mellemniveau eller lavere niveau. Denne artikel i direktivet bestemmer desuden, at en politisk eksponeret person ikke er enhver person, der er velkendt og fremtrædende i offentligheden, men derimod en person, der opfylder kravene i denne artikel og har status som højtstående embedsmand. Heraf fremgår, at det for at fastslå, at en person har en forbindelse med en politisk eksponeret person, ikke er tilstrækkeligt at konstatere, at en af disse personer er offentligt kendt eller har eller har haft et af de hverv, der er opregnet i artikel 3, nr. 9), i direktiv 2015/849, uden at kontrollere, om der er tale om et hverv på højt niveau. Dette kræver, at der foretages en individuel vurdering.
- 21 Det er således nødvendigt at afklare, om artikel 3, nr. 11), litra a), i direktiv 2015/849 skal fortolkes således, at en privatperson kan anses for en nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person, alene eftersom disse personer er en del af det samme offentlige organ, idet ingen andre omstændigheder tages i betragtning, navnlig hvis den pågældende person har eller har haft et af de hverv, der er opregnet i artikel 3, nr. 9), i direktiv 2015/849, uden at det i øvrigt kontrolleres, om der er tale om et hverv på højt niveau.
- 22 [2.] Det fremgår af 35. betragtning til direktiv 2015/849, at det for at undgå gentagne kundekendskabsprocedurer bør være tilladt for forpligtede enheder at modtage nye kunder, som er identificeret andetsteds.
- 23 I henhold til dette direktivs artikel 45, stk. 1, pålægger medlemsstaterne forpligtede enheder, som er en del af en koncern, at gennemføre koncernens politikker og procedurer, herunder politikker og procedurer for udveksling af oplysninger inden for koncernen, med det formål at bekæmpe hvidvask af penge og finansiering af terrorisme. Disse politikker og procedurer gennemføres

effektivt i filialer og majoritetsejede datterselskaber i medlemsstaterne og tredjelande. I henhold til artikel 45, stk. 8, i direktiv 2015/849 sikrer medlemsstaterne, at det er tilladt at udveksle oplysninger inden for koncernen.

- 24 Derfor kan det konkluderes, at virksomheder i den samme koncern, såsom sagsøgeren og SIA Optibet, ikke blot har ret, men også pligt til at udveksle oplysninger, navnlig ved at indgå aftaler om udveksling af oplysninger og ved at sikre gensidig udveksling af oplysninger og muligheden for at udnytte dem gensidigt. Desuden har medlemsstaterne pligt til at sikre, at denne udveksling af oplysninger inden for koncernen er tilladt og tilstrækkelig til at fastslå, at den pågældende forpligtede enhed har foretaget en undersøgelse af sin kunde. Den omstændighed, at enhver forpligtet enhed som omhandlet i artikel 2, nr. 1), i direktiv 2015/849 (ikke kun kreditinstitutter og finansieringsinstitutter) har denne ret, gør det på den ene side muligt at undgå gentagelser (inden for en koncern) af materielle kundekendskabsprocedurer og sikrer på den anden side en effektiv anvendelse af midlerne i koncernens virksomheder.
- 25 Artikel 13, stk. 1, i direktiv 2015/849 fastlægger de kundekendskabsprocedurer, der i henhold til denne artikels stk. 2, skal anvendes af forpligtede enheder. Samtidig bestemmer samme artikels stk. 2 imidlertid, at forpligtede enheder kan bestemme disse procedurers omfang på et risikobaseret grundlag. Efter den forelæggende rets opfattelse tillader det ovenstående således udnyttelse af oplysninger, der er indhentet på baggrund af en udveksling af oplysninger inden for koncernen i forbindelse med fælles kunder. Ifølge den forelæggende ret bekræftes dette af artikel 26, stk. 2, i direktiv 2015/849, der bestemmer, at medlemsstaterne kan forbyde forpligtede enheder at benytte sig af en tredjemand, der er etableret i højrisikotredjelande, samt at medlemsstaterne kan fritage filialer og majoritetsejede datterselskaber af forpligtede enheder etableret i Unionen for dette forbud, hvis disse filialer og majoritetsejede datterselskaber til fulde overholder koncernens politikker og procedurer i overensstemmelse med artikel 45. Direktivet tillader således gensidig udveksling af oplysninger og muligheden for at udnytte dem gensidigt, når disse oplysninger indhentes og anvendes inden for en koncern, navnlig når de indhentes fra en virksomhed i koncernen, der er etableret i et tredjeland med høj korruptionsrisiko.
- 26 Artikel 5 i direktiv 2015/849 bestemmer, at medlemsstaterne kan vedtage eller opretholde strengere bestemmelser for at forhindre hvidvask af penge og finansiering af terrorisme, hvilket indebærer, at en medlemsstat i praksis kan begrænse den række af forpligtede enheder, der anerkendes de rettigheder, der er fastsat i artikel 45, stk. 8, i direktiv 2015/849.
- 27 [3.] I betragtning af de ovenstående betragtninger er det ligeledes vigtigt at afklare, om det i henhold til artikel 45, stk. 1 og 8, i direktiv 2015/849, sammenholdt med samme direktivs artikel 3, nr. 12) og 15), er tilladt at anvende sådanne oplysninger, eller beslutninger, og udnytte dem i forskellige virksomheder, der er en del af den samme koncern, hvilke beslutninger er truffet

inden for rammerne af koncernen af den øverste ledelse i en virksomhed, der tilhører koncernen.

- 28 [4.] I henhold til artikel 8, stk. 1 og 2, i direktiv 2015/849 sikrer medlemsstaterne, at forpligtede enheder træffer passende foranstaltninger til at identificere og vurdere deres risici for hvidvask af penge og finansiering af terrorisme, idet der tages højde for risikofaktorer. Disse foranstaltninger skal stå i et rimeligt forhold til de forpligtede enheders art og størrelse. De risikovurderinger, der er omhandlet i stk. 1, skal dokumenteres, holdes opdateret og stilles til rådighed for de relevante kompetente myndigheder og de berørte selvregulerende organer.
- 29 I henhold til artikel 11 i direktiv 2015/849 skal forpligtede enheder gennemføre kundekendskabsprocedurer, navnlig når de etablerer forretningsforbindelser, når der er tvivl om, at tidligere indhentede oplysninger om kundens identitet er korrekte eller tilstrækkelige, og for så vidt angår udbydere af spiltjenester, i forbindelse med indkasseringen af gevinster, ved indsatsen eller begge dele, når de udfører transaktioner på mindst 2 000 EUR, hvad enten transaktionen gennemføres på én gang eller som flere operationer, der ser ud til at være indbyrdes forbundet. Desuden bestemmer dette direktivs artikel 14, stk. 5, at medlemsstaterne pålægger forpligtede enheder at gennemføre kundekendskabsprocedurer, ikke blot over for alle nye kunder, men også over for eksisterende kunder på passende tidspunkter på et risikobaseret grundlag, herunder på tidspunkter, hvor en kundes relevante omstændigheder ændrer sig.
- 30 Det fremgår af forebyggelseslovens artikel 11.¹, stk. 1, 2 og 7, at en forpligtet enhed i henhold til denne lov har pligt til at ajourføre kundens oplysninger i overensstemmelse med risikovurderingen af kunden, som minimum hvert femte år.
- 31 I henhold til de nævnte retsforskrifter skal der således gennemføres kundekendskabsprocedurer, hvis det vurderes, at der foreligger en risiko, men ikke mindre hyppigt end i henhold til national ret.
- 32 Sagsøgeren er af den opfattelse, at gennemførelsen af kundekendskabsprocedurer med hensyn til eksisterende kunder (herunder kunder, som der foreligger oplysninger om inden for koncernen) inden den i lovgivningen fastsatte frist er baseret på en risikovurdering. Hvis en forpligtet enhed i forbindelse med vurderingen af en kunde ikke har konstateret, at der foreligger risici, men sådanne risici faktisk opstår efterfølgende, inden fristen for at ajourføre kundens oplysninger er udløbet, og den forpligtede enhed ikke kan underrettes om disse risici, har denne enhed ifølge sagsøgeren ikke pligt til at gennemføre kundekendskabsprocedurer førtidigt med hensyn til eksisterende kunder.
- 33 Domstolen har fastslået, at artikel 14, stk. 5, i direktiv 2015/849, sammenholdt med dette direktivs artikel 8, stk. 2, skal fortolkes således, at de forpligtede enheder på grundlag af en opdateret risikovurdering skal gennemføre

kundekendskabsprocedurer, i givet fald af skærpet karakter, over for en eksisterende kunde, når dette forekommer passende, bl.a. i tilfælde af, at en kundes relevante omstændigheder ændrer sig, og dette gælder uafhængigt af det forhold, at den maksimale frist, der er i fastsat i national ret til foretage en ny vurdering af de risici, der er forbundet med den nævnte kunde, ikke er udløbet (dom af 17.11.2022, C-562/20 Rodl & Partner, EU:C:2022:883, præmis 91).

- 34 I forbindelse med denne afklaring har Domstolen imidlertid ikke besvaret spørgsmålet om, hvordan det forholder sig, hvis den forpligtede enhed ikke havde kendskab til andre nye omstændigheder med hensyn til den pågældende kunde, der kunne påvirke risikovurderingen af den pågældende kunde.
- 35 Der er således grundlag for at forelægge det femte præjudicielle spørgsmål.
- 36 [5.] Eftersom de forpligtelser, som forpligtede enheder er pålagt, skal være forholdsmæssige, er der ligeledes grundlag for at forelægge det sjette præjudicielle spørgsmål.

ARBEJDSDOKUMENT